

Notitser.

Tyende- og Daglejrløn i Landbruget. — De anerkendte Sygekasser. — Dansk Forbryderstatistik. — Rentefoden i Californien. — Literatur-Noter.

I et nyligt udgivet Hæfte af »Statistiske Meddelelser« har Statens Statistiske Bureau offentliggjort Oplysninger om Tyende- og Daglejrlønnen i Landbruget 1897. Beretninger fra 70 af Landets c. 100 Landboforeninger samt Meddelelser fra henimod halvandet Hundrede Land- og Skovbrugere have afgivet Materialet hertil.

Gennemsnitslønnen for Tyende i det danske Landbrug angaves i 1897 at være:

	Mandligt Tyende	Kvindeligt Tyende
Sommerløn	Kr. 153,00	Kr. 87,00
Vinterløn.....	- 76,00	- 57,00
Helaarsløn	- 226,00	- 140,00
Kostens Værdi pr. Dag	- 0,59	- 0,54
Aarlig Kostværdi.....	- 215,00	- 197,00

Mellem de forskellige Amter var Afvigelseerne betydelige. Helaarslønnen for mandlige Arbejdere var saaledes i Ribe Amt 255 Kr. (foruden Kosten m. v.), — men i Maribo Amt var den tilsvarende Løn kun 205 Kr. Fra Egn til Egn, fra Gaard til Gaard kunne Afvigelseerne være endnu større.

Notitser.

Tyende- og Daglejrløn i Landbruget. — De anerkendte Sygekasser. — Dansk Forbryderstatistik. — Rentefoden i Californien. — Literatur-Noter.

I et nyligt udgivet Hæfte af »Statistiske Meddelelser« har Statens Statistiske Bureau offentliggjort Oplysninger om Tyende- og Daglejrlønnen i Landbruget 1897. Beretninger fra 70 af Landets c. 100 Landboforeninger samt Meddelelser fra henimod halvandet Hundrede Land- og Skovbrugere have afgivet Materialet hertil.

Gennemsnitslønnen for Tyende i det danske Landbrug angaves i 1897 at være:

	Mandligt Tyende	Kvindeligt Tyende
Sommerløn	Kr. 153,00	Kr. 87,00
Vinterløn.....	- 76,00	- 57,00
Helaarsløn	- 226,00	- 140,00
Kostens Værdi pr. Dag	- 0,59	- 0,54
Aarlig Kostværdi.....	- 215,00	- 197,00

Mellem de forskellige Amter var Afvigelseerne betydelige. Helaarslønnen for mandlige Arbejdere var saaledes i Ribe Amt 255 Kr. (foruden Kosten m. v.), — men i Maribo Amt var den tilsvarende Løn kun 205 Kr. Fra Egn til Egn, fra Gaard til Gaard kunne Afvigelseerne være endnu større.

For de forskellige Klasser af Landbrugs-tyende kan Lønnen variere stærkt. For Avlskarle angives saaledes Sommerlønnen til 178 Kr., Vinterlønnen til 140 Kr., Aarslønnen til 318 Kr. (som Maximum 450 Kr.), foruden Kost m. v. Fodermestrenes Løn er omtrent lige saa høj (Maximum endog 550 Kr.). Mejer-skernes Aarløn angives til 277 Kr. (Maximum 400 Kr.), Husjomfruers lidt lavere. Andre Kategorier staa til Gengæld lavere.

Om Tyendelønnens Stigning i de sidste 25 Aar giver en Tabel Oplysning. Det ses deraf, at Gennemsnits-Aarslønnen udgjorde:

	for mandl. Tyende	for kvindel. Tyende
i 1872.....	Kr. 126,00	Kr. 69,00
i 1892....	- 199,00	126,00
i 1897.....	- 226,00	- 140,00

Den gennemsnitlige aarlige Pengeløn for mandligt Tyende var herefter i 1897 14 pCt. højere end 5 Aar tidligere og 80 pCt. højere end 25 Aar tidligere, medens den for kvindeligt Tyende var stegen med henholdsvis 11 og 103 pCt.

Efter at have gjort Rede for Tyendets Lønningsforhold gaar Hæftet over til at omhandle Daglejernes Fortjeneste. Om faste Landbrugsarbejdere paa egen Kost oplyses det, at deres Dagløn gennemsnitligt kan sættes til Kr. 1,74 i Foraar og Sommer (110 Dage), til Kr. 2,26 i Høstens 40 Dage, og til Kr. 1,36 i Vintertiden (150 Dage). Den samlede Aarsfortjeneste (Akkord medregnet) bliver for hele Landet i Gennemsnit 534 Kr., vekslede for de enkelte Landsdele fra 505 Kr. i Nordjylland til 585 Kr. i Sydvestjylland og 587 Kr. paa Lolland-Falster. — For Ar-

bejdere paa Gaardens Kost bliver Gennemsnits-Daglønningen Kr. 1,17, Kr. 1,67 og Kr. 0,79, henholdsvis for Foraar og Sommer, Høst og Vinter. Aarsfortjenesten beregnes derefter for Arbejdere paa Gaardens Kost til Kr. 345. I det Store og Hele gør det ingen Forskel i Daglejer-Arbejdskraftens Dyrhed, om de paagældende Arbejdere ere paa egen eller paa Gaardens Kost; under begge Lønningsformer vil en Daglejerdag koste Husbonden gennemsnitlig omtrent $1\frac{3}{4}$ Kr. — Aarsfortjenesten for de faste Daglejere er i de sidste fem Aar stegen med omtrent 10 pCt.

For midlertidige Landarbejdere paa egen Kost beregnes Gennemsnits-Daglønningen til Kr. 2,14, Kr. 2,60 og Kr. 1,44, henholdsvis for Foraar—Sommer, Høst, Vinter. De tilsvarende Tal for midlertidige Arbejdere paa Gaardens Kost ere resp. Kr. 1,40, Kr. 1,94 og Kr. 0,87. Daglønnen for de midlertidige Arbejdere er saaledes endel højere end for de faste Arbejdere.

For midlertidige Arbejdersker paa egen Kost beregnedes Daglønnen til Kr. 1,35, Kr. 1,67, Kr. 1,13, resp. for Foraar—Sommer, Høst, Vinter. For midlertidige Arbejdersker paa Gaardens Kost var de tilsvarende Tal Kr. 0,90, Kr. 1,10, Kr. 0,68. — Lønforbedringen har i de sidste 25 Aar været forholdsvis mindst lige saa stor for Kvinderne som for Mændene.

— Ifølge Sygekasseinspektørens Indberetning til Indenrigsministeriet var Antallet af anerkendte Sygekasser i Danmark ved Udgangen af 1898 naaet op til 902, hvoraf